

Nevruz Kundur Bu Kun

– İ.Sarıçay · 21 Mart 2011

Nevruz Türklerin yüz yıllardan beri bahar bayramı olarak kutladığı etkinliklerin başında gelir. Nevruz Farsça bir sözcük olup “yeni gün” anlamına gelir ve bahar bayramı olarak çok uzun yıllardan beri kutlanır.

Nevruz, tarihte başta Uygurlar olmak üzere, birçok Türk devletinin takvim başlangıcı olarak kabul edilmiştir.

Nizamü'l-Mülk de XI. Yüzyılda yazdığı Siyasetnâme adlı eserinde bu bayramdan söz eder. Bu bayramın aynı zamanda yılbaşı olduğunu belirterek Nevruz geleneklerini anlatır.

Kaşgarlı Mahmut da Divân-ı Lügati't-Türk'te Türklerde yıl başlangıcının Nevruz olduğunu ifade eder. Ayrıca, 12 Hayvanlı Türk Takvimi'nin başlangıcının da 21 Mart olduğu bilinmektedir.

Yine Türklerin Asena adlı dişi bir Bozkurt önderliğinde Ergenekon'dan çıktıkları gün olarak da kabul edilir. Demir ve ateşin birleştiği o gün Türklerce kutsal kabul edilerek bayram ilan edilmiştir.

Nevruz bayramlarında çok çeşitli Nevruz nameler söylendiği de günümüze kadar ulaşmıştır.

Bu nevrüz namelerde bir dördlük şöyle der.

At binip oğlak alıp meşrep kilur kundur bu kun

Keldi noruz yilbasi ketdi konlinun cirkini

Noruz diban kilurler hatunlarinin Turkini

Meclis kilip aynasur acar konul mulkini

Kaygu mihnetler ketip oynasir kuntur bu kun.

Türkiye Türkçesiyle söylenecek olursa;

At binilip oğlaklar alınan, çeşitli şölenler düzenlenen gündür bu gün

Nevruz geldi gönüldeki çirkinlikler gitti

Hanımlar Nevruz ile ilgili şarkılar söyleyip geliyorlar

Kız ve oğlanlar kulaklarına güller kıştırıp, takkelerini yana kaydırıp geliyorlar

Kurulan meclislerde oynanır oyunlar açılır gönüller

Kaygı ve sıkıntının dağıldığı gündür bu gün

İşte bu nedenlerle Türklerde Nevruz, yeni bir yılın, canlanmanın, baharın gelişi ve değişimin başlangıcı olarak kabul edilmiş ve günümüze kadar kutlana gelmiştir.

Bin dokuz yüz ellili ve altmışlı yılları hatırlayanlar bilir. O yıllarda özellikle kırsal kesimlerde nevrüz bayramı oldukça büyük ilgi görürdü.

O gün yumurtalar kaynatılır, börekler yapılır kırlara gidilirdi. Yumurtalar kaynatılırken, yumurtaların renklenmesi için soğan kabuğu, çam kabuğu vb. konularak yumurtalar renklendirilirdi. Çünkü o yıllarda şimdiki gibi renkli yumurta bulmak oldukça zordu.

Bu renkli kaynatılmış yumurtalarla kırlara çıkıldığında yumurta dögüşleri yapılırdı. Bu dögüşlerde benim yumurta seninkini yener, yok benimki seninkini yener diye eğlenceli yumurta çarpışmaları yapılırdı.

Ayrıca hayvancılık yapanlar, nevrüz bayramından sonra baharın geldiği kabul edilerek hayvanlarıyla birlikte yaylalara çıkarlardı.

Halkımızca nevrüz, mart dokuzu olarak da adlandırılır. Mart dokuzundan sonra yazlık ürünler hariç ekim yapılmaz denir.

Nevrüz bayramı kutlamaları yüz yıllarca insanların birbirleriyle kaynaşmalarını, tanışmalarını sağlamış ve ortak bir kültür oluşturmuştur.

Çin seddinden Adriyatik'e kadar yaşayan Türk, Kürt, Fars, Gürcü, Çeçen, vb. bütün insanların ortak bayramı olmuştur.

Ancak son zamanlarda nevrüz bayram olmaktan çıkarılıp bir çatışma ve ayrışma günü olarak kullanılmaya çalışılmaktadır.

Yüz yıllardır, yüz milyonlarca insanın gönlünde bayram olarak kabul ettiği Nevruzu hiç kimse kirletmemeli ve marazi amaçlarına alet etmeye kalkmamalıdır.

Hiç kimse kaynaşmanın, birleşmenin, yardımlaşmanın, sevinçlerin, barışın ve huzurun sembolü haline gelmiş Nevruzu, husumet günü haline getirmeye çalışmamalıdır.

Tüm Türk dünyasının Nevruz bayramını kutluyor birleşmenin, kaynaşmanın ve kardeşliğin baki kalmasına vesile olmasını diliyorum.